

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

ЊЕЗИНО ВИСОЧАНСТВО

Књагиња Даринка Данилова.

Лицем на Сретеније преминуло је ненадно у Млечима Њезино Височанство Књагиња Даринка.

У суботу у јутро Његово Височанство Књаз Никола примио је први телеграм из Млетака од Њезине Свјетлости Књагинице Олге Данилове, који је гласио: „Мати је опасно обољела од запаљења плућа. Пошљите кога.“

Његово Височанство Књаз одма је телеграфом замолио царско-руског консула у Млечима г. Бемба, да се стави на расположење Њезиној Свјетлости Књагиници Олги, и да Његовом Височанству доктори, што лијече Височанствену болесницу, редовно шиљу извјешћа о току болијести; а г. министар Гавро Вуковић добио је наредбу, да крене одма пут Млетака, но прије уторника није било параброди.

У суботу последије подна стиго је брвојав од проф. Дра Ђинија, да је запаљење са обадвије стране плућа, да је дихање Њезинога Височанства тешко, пуле слаб, и да је опасност ту. Ово извјешће, које је отварало пута најцрњој слутњи, узнемирило је у највећој мјери Владајући Дом и дворске кругове; али ипак још није била нада сасвијем ишчезнула.

Али у недјељу у 3 уре последије подна стиге телеграм од царско руског консула, да се Њезино Височанство Књагиња Даринка на подне у вјечност преселила!

Ова тужна вијест у колико је јаче потресла Књажевски Двор и дворске кругове, у колико је изненада дошла. А када се стадоше са историчкога цетињскога манастира мртвачка звона тужно разлијегати по пољу цетињскоме, оглашујући смрт прве Књагинје црногорске последије династије Црнојевића, у једном тренутку пролећело је име Њезино са уста на уста, и уз пркос мећаве, какве није било ове зиме, уарујала се цијела варош, и цијела варош дијелила је најискреније тугу, што тај час бијаше испунила Дом Петровић-Његоша, благосињајући упомену опћељубљене Књагинје.

Међу тијем су се у Књажевском Двору сакупљали државни великодостојници, гдје су до касно останули.

Његово Височанство Књаз Никола те вечери, као ваада у злу и у добру схваћајући свој положај Старјешине Дома Петровић-Његоша и Владаоца Црне Горе, издао је нуждне наредбе према достојанству бивше Владарке црногорске и вољубљене Своје Стрине.

У понедељник у јутро кренула је са Цетиња депутација преко Котора пут Млетака, која ће мртво тијело блаженопочивше Књагинје допратити на Цетиње. У тој депутацији су: г. г. министри Гавро Вуковић и Нико Матановић, дворски духовник, цетињски архимандрит, О. Михајил, члан великог суда г. Перо Јовићевић, преставници војнички г. г. командир Митар Бошковић и бригадни адјутант Јанко Вукотић, и од придворнијех чиновника г. г. Иво Ђуровић и Владимир Ристић.

Исти дан у 11 сати у катедралној цркви био је свечан парастос. Док су сва звона тужно нарицала, у манастиру се кунило цијело становништво цетињско и многи из околних села. Кад је дошло Његово Височанство Књаз Никола са Својима великодостојанственицима започео је парастос. Одма за тијем дошла је Његова Свјетлост Књаз Петар Карађорђевић, па Велика Војвођкиња Госпођа Стане Миркова са Госпођама Петровића и осталијем придворнијем Госпођама у пуној короти. Такођер су присутни били сви чланови дипломатског тијела, што се овдје налазе.

Парастос је отслужено Његово Високопреосвештенство г. митрополит Митрофан са мјеснијем свештенством.

Ова тужна свечаност по опћем саучешћу била је дирљива и достојна љубљене Владарке.

Њезино Височанство блаженопочивша Књагиња Даринка родила се 19 децембра г. 1837 у Тријешћу у српској кући кћерка Марка Квекића, велетришца и бродовласника, родом из Новог у Боки Которској. Тада је у Тријешћу српска колонија, поглавито из Боке и Херцеговине, била у најљепшем свом цвијету. Ова је српска колонија етекла у препорођају српскоме лијелијех заслуга. Ту је српска књига још од Доситија надила најживље помоћи и одзива. Ту је српски родољуб још од Сима Милутиновића надио најготовије заштите и савјета. А великољепна црква Св. Спиридона у Тријешћу, најљепша у цијелом Српству, највећи украс свјецке вароши Тријешћа, најбољи је доказ и споменик родољубивога осјећања и мисли, што се у оном гњијезду српском развијала.

И из овога гњијезда млади Књаз Данило бира себи друга, вјерну сапутницу колико краткога толико славнога живота свога. Многи су погрјешно мислили, да је Књагиња Даринка у политици тежила к западу. Али јој се тијем чинила велика неправда. Књагиња Даринка је била одушевљена права Српкиња, чија су осјећања ваада у хармонији била са осјећањем Њезинога Витешкога Војна, првога Србина свога доба. Од природе даровита, блаженопочивша Књагиња била је жена високо изобразена; а њезино добро срце, у ком је надила одзива свака невоља и потреба, за коју је знала, Њу саму је више пута доводило у неприлике. Тако се данас на отвореном гробу Књагинје Даринке буде најљепше успомене онога историјског доба, у ком се наша отаџбина отргла из теократских спона на нов полет и нов живот. И данас Црна Гора сувама признања очекује мртво тијело прве своје Књагинје, да га достојнијем почастима сахрани у Манастиру Цетињскоме покрај славнога гроба првога Књаза црногорскога из Куће Петровић-Његоша.

Оставши удовицом у 23-ој години живота блаженопочивша Књагиња Даринка суу је бригу савијала околу свога јединчета Њезине Свјетлости Књагинице Олге, а љубав према Својој старој мајци, Ђи Јелисавети, браћи и сестрама принудиља Ју је, да се ва вријеме настани у Млечима, гдје је живјела достојанствено као негдашња Владарка мале, али поносне Црне Горе.

Ту је Она оставила још у животу у дубокој старости своју љубљену родитељку, којој данас од многобројне породице не преостаје у животу него једна кћерка, и унука Њезина Свјетлост Књагиница Олга Данилова.

Ту, у Млечима, данас је свечан спровод блаженопочившој Књагини, и пошто буде опојана у грчкој цркви, Мледи ће испратити пристојнијем почастима мртво тијело своје Височанствене Гошће на параброд, који ће Је под Котор довести.

Од Котора овамо мртво тијело Њезиног Височанства чекају срчане почести најоданијега народа својој Династији.

ЦЕТИЊЕ. 7 Јануара.

На ширинејском полуострву ствари се развијају врло озбиљно.

Португалска краљевина наоди се на прагу банкротирања. На 5 милиона дуна становништва држава плаћа преко 47 мил. флор. добити на своје дугове. За то је принуђена влада да призна да није у стању, да одговара дужничким обавезама своје државе; те је тражила од државних поверљиваца, да јој смање добит, и да за неко вријеме одгоде рок својих потраживања. А да се поможе држави, влада је предложила кортесима, да се чиновничке плате сниже а порези да се повисе. Како ће сада кортеси и народ примити овај владин предлог још се не зна. Међу тим се Краљ Карлос одрекао својеволно једне четвине своје цивилне листе у корист државу.

Шпанска краљевина пак налази се на прагу револуције. У почетку јануара оружани сељаци напали су мирну варош Кеерес у Андалузији. Анархисти, који су овај нападај били приговорили, нијесу се придружили сељацима. А војници, на које се рачунало, да ће се придружити анархистичком овом покушају, окренуше оружје противу сељака. Тако послје кратког ал крвавог боја, сељаци су се морали повући. Али по околина су пустошили и убијали, и био је завладао прави ужас, док није војска придошла, те појачала посаде по свој јужној Шпанској.

Противу овога покушаја влада је употребила сву строгост. Одма је било проглашено обсадно стање и установљен ратни суд, који је четворицу на смрт осудио, и смртне су ове пресеуде већ без милости извршене. Очекују се за овиме и друга извршења смртних пресеуда. Хоће ли ова крајња строгост постићи своју сврху, или ће још грђе ватру распалити, не може се ништа унапријед рећи.

Одавна се чује, да у Шпанији постоји тајно друштво „Црне руке“, што агитира међу сељацима и међу радницима у корист анархије, ил бар у корист социјализма. Овај рад „Црне руке“ потпомаже невоља радника и тежак, која их од неколико година све више притиска. Веленосједници све више закупљују земље, што су принуђени сељаци да продају. Тако је по седма завладало крајње сиромаштво, ком се сада не може лијека наћи.

Овоме покушају на југу одазвао се други на сјеверу међу радницима

у Билбау, гдје су покидали телеграфске жице и дигли гвоздени пут, те пуцали на војску која је долазила, да ред успостави. Такођер у Барселони, гдје има највише фабрика, било је арнахистичког перада у име протеста противу извршења смртних пресеуда у Кеересу. Једном ријечи, стање је завладало у Шпанији врло критично.

Евергија, коју развија конзервативно министарство Кановаса не наоди одива код либерала, а још мање код код републиканаца, које Зорила предводи. Они истина не желе побједу анархије, али ће се они користовати овим стањем, које приписују погрешкама конзервативаца.

Зорила се нада револуцији у републиканском смислу, трдећи, да се та револуција у умовима већ свршила. Што су у народу љубљени Краљица-Регентка и мали краљ Алфонс, то је слабо јамство противу пријетеће револуције. Дон-Педро је у народу био љубљен — вели „Кијев. Слово“ — али је исто морао свршити иза граница своје отаџбине.

У Италији изашла је ових дана на вишело једна брошура о *равновјесју на Средоземном мору*, у којој се доказује нужа, да се ратно бродовље италијанско појача према француској ескадри средоземнога мора.

У исто доба парижки лист „Сикл“, који се сматра органом пресједника Карнота, пише о утврђењу Визерте, чему се Италија противи. Ипак, исти лист вели, мора се ова лука тако утврдити, да се може о њој усидрити велика флота. То је хтио учинити и адмирал Аубе, али ушљед противљења са стране Италије, требало је у овдашњој ситуацији политичкој ту радњу одложити. Наш положај, наставља исти лист, данас је сасвијем друкчији. Ми смо слободнији у нашем раду, боље подржани у иностранству, и остајући ипак мирољубиви, не морамо страховати од неких иницијатива. Италија изнаша противу два разлога. Они веле, да је била обећала влада француска, да неће у Визерти подизати велики арсенал, и тврде да би велика ратна лука на Корсици пореметила равновјесије на средоземном мору. На ово можемо одговорити, да ми не мислимо учинити од Визерте други Толои. Што се тиче услова равновјесија на Средоземном мору, Италија их је већ у своју корист измијенила кроз ово десет година, утврдивши Мадалену и започевши у Таранту основе луке првога реда. Са Мадалене Италија пријети Корсици; а из Таранта пријети цијелој обали Алжира и Туниза. Тако би

наша утврђења у Визерти била просте мјере ризициитета и прелосторожности. Више је него сумњиво, продужује „Сикл“ да Инглешка потпомаже Италијанске претензије. Инглешима је доста, што се труде да продуже своје узурпације у Египту, а камоли да раде о дипломатском конфлику, у ком не би имали ништа да добију. Ми ћемо се утврдити у Визерти, успркос незадовољства; ми ћемо ту намјестити све тонове, које узвемо, и кад би се Италијанци нашли увријешени, ми се надамо, да би се министар мрнарине знао користити којим тренутком расположења народног представништва, да добије средства, да озбиљно утврди Бонифација. Тројни савез не види јасно, ако не примјећува, како је француска политика опет прожмана животном снагом, које изгледаше од двајест година да је лишена.

Овако отворена порука из Париза односно „равновјесија на Средоземном мору“, постаје још озбиљнија ушљед вјести, коју нам је у посљедњем броју септиско бечки „Кор. Виро“, и којом се већ сва журналистика занима, на име да ће се здружити француска ескадра у Леванту са руском.

Ово здружење француског и руског бродовља ако ништа друго напомиње, ако га је ко заборавио, оно зближење руско-француско, које је створило нову ситуацију у Јевропи.

ПРЕГЛЕД ЛИСТОВА.

Београдска „Српска Независност“ пише поводом трговинске конвенције између Србије и Црне Горе између осталог:

Приближују се судбоисни догађаји, који ће, без сваке сумње, захватити и наше животно питање, и обје српске државе, имаће у тим догађајима да врше свети задатак. Према томе оно треба да спремно изађу на сусрет догађајима. Али што је главно њих треба да снаја братска љубав и слога. У таме лежи она велика морална снага, која је најпотребнија једноме народу, кад има да изврши свој најсветији задатак — да оствари свој идејал. Није потребно доказивати шта значи и шта вриједи Србину слога.

Одношаји између Србије и Црне Горе не могу се, не смију се одређивати каквим политичким комбинацијама или рачунима. Они морају потицати из врле братске крвце, из топлоте рођеног срца. Ко другичије хоће да схвати и цијени те одношаје, тај не осјећа српски, тај не мисли патриотски.

Србија и Црна Гора позване су, да међусобном својом снагом и братском љубављу, служе добрим примјером цијелом народу нашем. Њихов брачки загрљај одушевиће и сво Српство. Он ће у клици сатрти свако шкољиво ејеме у народу нашем, а непријатељима нашим осујетити сваку злу намјеру и план. За то не треба

у често врло братске љубави и слоге између Србије и Црне Горе, да падне ни једна трунка. Ко би се усудио да тако што покуша, тај је прави злотвор народа нашег и његове будућности. Тога треба најгрозније жигосати.

Наши посљедњи ратови за ослобођење народно показали су лијеп примјер слоге и братске љубави између двије српске државе. Резултати те њихове слоге могу се сировом назвати лијеп успјех, не само у погледу на српску општу ствар, него и у погледу ослобођења свију источних народа, и оно се помоћу вјековног пријатеља и заштитника тих народа, братске Русије, знатно примакло своме коначном рјешењу.

Србија и Црна Гора позване су да српском народу на Балканском полуострву одрже првенствену улогу, коју су оне тако сјајно манифестовале у посљедњим нашим ратовима за ослобођење. Њихова је света дужност да пријатеље увјере, да су достојне и да заслужују њихово пријатељство, а непријатељима да улију респект.

Слога и братска љубав између Србије и Црне Горе то је животворна снага за српску народну мисао. У то име ми поздрављамо и трговинску конвенцију, као нов, видљив знак и доказ наше братске љубави и слоге.

МАЂАРСКИ ПАТРИОТ

у својој брошури, о којој је у посљедњем броју нашег листа била ријеч, пошто је доказао, да не би било сметње споразуму између Угарске и Русије, тек би се Мађари ослободили ушљива „бечке камарије“, црта даље слику велике политике на основу савеза између Русије, Француске и Аустро-Угарске.

Писац приз аје Русији право хегемоније у Јевропи беспорицијем. Русија се може проћи без савеза. Њој припада земљиште два пута и по веће од цијеле Јевропе. Русија заузима положај, који влада не само Јевропом него и већом половином Азије. Она је преко Црног мора продрла на Кавказ и у Арменију; преко Каспијског мора у Мерв, Хиџу и Бухару; преко Аралског језера у Ташкент и Кокан, па даље до источнога океана, гдје је подигла Владивосток. Она има ушљива на Малу Азију, Персију и Индију. Ми би смо далеко зашли, кад би и издалека хтели скицирати економске задатке ове велике државе. Љубав и отаџбини у Русији је у толико важнији фактор, у колико у Русији нема странака. Оно што њемачки писци приповиједају о нижим класама у Русији, о њиховој страсти к цјанству, и о „дубоком моралном паду“ — није ништа него измишљена клевета, која се може протумачити мјерама руске владе противу пошлаци њемачких колонија, које ужасно експлоатирају руске сељаке. Руска влада стара се брижљиво о добробаћу земљодјелског сталежа, у коме је снага државе; а што се тиче Цара, који је на престолу, његова је карактеристичка црта у нитим најзаједници са народним тежњама. Схваћајући свој високи позив, Александар III зрело премисља прије него стане радити.

У Аустрији мађарски писац наоди територијалну свезу са Русијом средством Галиције, а са Француском средством

ИСТАК „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА.“

ЛУПЕЖ.

Од П. Е. Накрохина.

С руског

превела Ј. Петновићна.

(Настанак.)

— Стра је мене да пијем, господине али ми је аше познатије толико мадо... Еј, гада, пошћем бочицу!... Останите мојим познаником!

— Врло радо! А ко сте ви?

— Ја сам простог звања. — сељак Сава Зоткин из Новоског округа. Радим на фабрици.

— А ја сам помислио да сте калџа. Како би било да пођем код вас на фабрику да радим? Никако не могу да нађем мјеста.

— Ајте да се мијењамо!... ха!...

— Еламо!... У осталом, то је дудорија. Како да не нађем мјесто!... Ономад у мало нисам учинио будулаштину: ријешено сам се да се отрујем. Усуо сам кутују жигица у пиво и већ сам хтио да цијем, али се предомислих. Само ми дође јад што сам пиво цокварио, ђаво да их нося, подаде!

— Јао! и ви сте нисте бојали да помислите: даћи на себе руку? Од своје смрти умријети, па обузме стра човјека кад помисли, а неколи таква смрт!...

— То је врло проста ствар! Умријећу и опет ћу живити на грешној земљи...

— Како то?

— По законима природе. Организам умире, распада се, али његови саставни дјелови остају нестакнути и опет иду у посао. Ја ћу иструнути у земљи — из мене ће изникнути трава; траву ће најест

животиња, животињу — људи, и на крај крајева ја се опет рађам — разумије се под другим именом: сад сам Павле Белесов, по бини Градов-Леонски, а онда ћу бити, рецимо, Сима Симић, или може бити какав Француз Жак Боном, на примјер. Онда нећу цијанчити; знаћу како треба да се понаша човјек од реда!

Сава је био јако зачуђен.

— Каква ми, господине, чуда напричасте! једна могоше он да изговори.

Неко вријеме гледаше он свога новог познаника и мучаше се, да себи изјасни да ли се исти шали или говори озбиљно. Али лице вјештака остаде као и прије озбиљно и искрено.

— Ето видите, рече Сава послје неког премисљања, ма чега да се такно прост човјек свуд је на муке: гледам вас, господине, и не знам како да разумијем ваше ријечи: може бити да се ви са мном шалите, а можда и истину говорите, — како ћеш то са нашим обрчовањем расудити? — Зашто да се шалим? „Има у природи, друже Горацио, много којешта, о чему нијесу ни снијевали наши мудраци“, а још мање ви: како сте ви то могли знати!

— Шта ми знамо!

Сава озлојеђено ударн песницом по стоду и рече:

— Видите, господине, за чим ја највише жудим! Сад да ми кажу: „ево ти, Сава, или милијон у злату, или да поставиш образован човјек, бирај!“ Неби се премисљао: одреко би се милијона!

— И милијон пута би се поквалили! Мене за то питајте! Ви видите какве су трије прилике? А учио сам: био сам у тој гимназије и у двије реалне школе, једном ријечи, учио сам у пет завода, осим припремног....

— Ао, господине, какву сте ви науку прошили!

— Рецимо, то није тако много као што се вама чини, али ипак сам учио. А шта је од мене изашло? Дали ми се тај класицизам поткопа? Ђаво би га знао. И шта је требало оцу да ме даје у гимназију? И баш сам у напријед осјећао да од тога неће ништа бити: нећу да учим на то ми је! Мучише се самном и тако и овако, најпослије ме вјерујаше из гимназије. Чини ми се да би тога било доста, али не, вуку ме у другу. У другој иста комендија... Фу до врага! — вуку у трећу...

А колико сам оцу говорио: шта ћу ја са древним језицима? То су, видим, језици мртви, мртви, мртви: баш тако се и зову — мртви. Не вјерујте: св вам је, да кажем отворено сељак без икаква образовања, био је кафеџија, служио је у покојним закупицама, једном ријечи — гејак, тамап као овај момак од буфета, из једног су сода и једнаке ћите. Све ми је натицао на нос како је он од ништа постао човјек.

Од дјетињства се навикао да се мучи, да добија сваку пару са знојем и преваром, па како да не постане човјек! А ја сам у дјетињству имао право „амбара деринес“: што год ми на ум падне, особито су ме покварили паре. Другови ми се труде, уче, а ја се само хвалим: носим сат, купујем сваки дан десетинама јабуке и крушке: половину изједем, а по ње бацим на пех... Али највише су ме бркали древни језици! Чим сам прешао у реалку одма ми је пошло све друкчије. Ја би можда и свршио, али ми се све некако није давало да их ђаво носи, подлаце! Један пут сам купио револвер и никад да се с њим растанем. Ту иде час, а ја преврнем и разгледам свој револвер. Професор нешто објашњује на табли, али наједан пут тај ми

револвер — тап!... И како срећно пучо: преко главе ђака, никога не таче, па по сред табле, пред којом стајаше професор... И опет ме искључише, да ме ђаво носи, подлаце!... Фала оцу, опет није жалио новаца: одвезе ме у Петроград. Да вам право кажем, отац је за мене велике новце потрошио. Овдје ми је на примјер ђак универзитета давао часове: плаћао му је по три рубље за сваки час — т. ј., разу мијете ли, три рубље за једно предавање...

Чини ми се, што ту сјеђаше и слушање, злобно се осмјехну и умјеша се у разговор.

— Може човјек да лаже, али не толико, рече он.

Белесов га упорно погледа.

— А ви у којој сте итали били васпитани? запита он.

— Нијесам баш у итали, одговори чиновник; али ко је видео да се плаћа по три рубље за час, па још ђаку? Три рубље на мјесец плаћају, то јесте; плаћају и по пет рубаља, али три рубље за час... И он смаче раменима.

— Дакле ја лажем? уздржљиво запита Белесов.

— У сваком случају.

— Ја лажем? Еј ви!... Ваше незнање... да нас ђаво носи!... Не, то се не може претрпити!... Ја сам увријешен до дубине душе... Таково незнање!... Послушајте, ви сте намеган човјек! Да вам сад речем да асмља стоји на три кита ви би повјеровали; а да се плаћа три рубље за час, то не вјерујете?... А још сте чиновник!... И узнемирени младић не знајући како да загуши своју љутину прихватити се за боцу.

— Такав безобразлук! додаде он изкоса погледајући на чиновника.

— Самои сте ви безобразни! одврати му чиновник, — реците коме год хоћете да се за час плаћа три рубље, нико вам

Швајцарске. Становништво аустројско за-
хтијева сасвијем другу политику од оне,
које се држи аустројска влада. Ческо-
моравски народ, хвала његовом труду,
бљу и прилежности, достигао је високи
степен цивилизације, и постао је такав
политички фактор, којим се мора рачунати.
Извјешено је, да је Чесима и Пољацима
суђено, да буду заштитници најизложенијех
тачака њемачкијех навалама. Није искљу-
чено измирење Пољака и Руса: њих снаја
Њемачка, њихов заједнички непријатељ.
Од г. 1866 Аустројска је престала бити
њемачком државом. Њен животни интерес
нагони је к разумном федерализму, у ком
би Њемци, Чеси и Пољаци владали, као у
Швајцарској, једнакијем правима.

Препорушеној и ојачаној Француској,
коју три мора зашћују, припада прва
улога на западу Јевропе. Инглека је
Венеција новог доба, која је свршила
своју улогу велике државе. Италија неће
дуге још остати у савезу, који је противан
њезанијем животнијем интересима. Остаје
Њемачка, која тежи ка свјетској хегемо-
нији. Она сама пријети јевропском миру.
Њезина превласт је опасна њенијем су-
сједима. За то њу ваља сузбити у пре-
ђашње границе. Русија на истоку, Фран-
цуска на западу стању на пут њемачкој
навали, а околу њих треба да се окупе
средине и младе државе.

Равнумије се, мађарски патриот намје-
њује ту Угарској велику улогу. По његови-
јем ријечима, словенске народности, које
состављају већину аустројског становни-
штва, само што чекају час, кад ће моћи
поздравити Француску и Русију као своје
савезнице. Отуда ишледе, ако јавно мњење
у Угарској, сазнавши истинске интересе
свога народа, пристане уз Словене противу
бечке политике; ако се мађарски народ
поврати к својима старијима традицијама —
монархија одма се удаљује од Њемачке. Тако
Мађарима је намијењена улога, да даду смрт-
ни удар тројном савезу. Пошљедиц одо-
бољења Јевропе од јарма, под којим стење 25
година, биће потпуно изолдовање Њемачке,
ошће разоружање и повратак на рад за про-
греси човјечанство.

У назорима писца ове брошури, вели
„Кијев. Слово“, има доста основана,
много сасвијем неочекиваног са стране
мађарског политичара. Ал ипак он остаје
Ариадовац чисте крви. Он је готов да
призна велику историјску улогу Русије;
он признаје национална права Чеха и По-
љака. Но у границама Угарске писец не
признаје никога осим Мађара. За њега
су Срби, Хрвати, Словаци, Угровци, Ру-
муњи — један мађарски народ, који мора
говорити једнијем мађарскијем језиком,
живјети и радити емо ad majorem Hun-
garie gloriam. Тако он и набраја 18 милиона
Мађара мјесто 5—6. Доказујући нужду
потпуне независности Угарске од Аустроје,
он хоће да мађарски елемент сам привоји
сву власт. Осуђујући што су у аустројској
војсци Словени дужни, да се подлажу
њемачкој команди, он наводи потпуно
природно, да у будућу самосталној угар-
ској војсци Словени буду подложни Мађар-
ској команди. У томе правцу насилнијем
помађаривањем другијех народности, са-
стоји се јамство остварења мађарскијех
тежња.

Угарска може нахулити Аустроји и
тројном савезу; али не може ништа позн-

тивно и трајно учинити док не заустави
своје тежње на етнографске границе ма-
ђарске расе, и док не призна права и
другијех народности, које је прелазе бројем
и културом.

Тада то неће бити никаквог основа
непријатељству између Руса и Мађара,
тијем више, што је и сада то непријатељ-
ство једнострано.

Овако одговара руски лист „мађарском
патриоту“.

ДОПИСИ.

Цуце, 2 фебруара. — Цуца има око
450 домаћина; нијесу никомељем чељадина:
а по проток лу прошлогодишње дације
има у Цуце — старе мјере — 1427 рала
земље, 368 коса ливаде, готово 20.000
брава; нешто мање од 1600 говеди око
110 коња. Оно ти је у главном све цуцко
имање — о којему они живе. Ви можете
процијенити по мојему кажевању, какво је
њихово живљење мучно и тешко, пошто је
њихово мјесто и веома кривито, на ипак
ћете мање чути њих, да се жале на друге
који више имају. Такав је њихово парав.
На овоме мјесту проговоримо и о цуцкој
школи двије ријечи. У Цуцама је школа
на два мјеста: у Трешњеву и у Баги. То
је допуштено у овом племену с тога, што
не би могли ђаци из свих Цуца долазити
у једну школу, па се држи школа највише
ице: три године у Трешњеву, а три у
Баги.

Случајно, на овогодишњем светосав-
ском скупу у школи на Баги, кад претре-
саху главари рачуне прихода и расхода
оно довољне школе — прегледаше и
приход и расход школе у Трешњеву, којој
је био приход 1888 год. 176 фор. 10 новч.
1889 год. прихода, 137 фор. и 23 новч. а
1890 год. прихода, 36 фор. 43 новч. По
протоколу прихода, прве године дале су
школарину 187 кућа, друге године 199
кућа, а треће године 176 кућа; у три го-
дине једна уста школска општина — дакле
неједнак број кућа дао школарину. (?)
Сума прихода у те три године је 344 фор.
76 новч. а расхода 312 фор. 37 новч.

У општини довољне школе има око
260 кућа, школарина је ове године 4%,
али пошто није још сва прикупљена, не-
можемо казати суму цијелог прихода.
М. М.

НАРОДНА ПРИВРЕДА.

Рад око унапређења виноградарства у
Црној Гори

од
Ф. Јерговића.

Ријетко се кад чуло или у струч-
ним листовима штогод читало о црно-
горском вино, али ко је само једном
чашицу доброг црног Црнинчанина ис-
канио, зацјелио га за дуго заборавити
неће. То је вино, које кад је добро при-
ређено, својим укусом, бојом и аромом не
заостаје ни мало иза вина Жиронде, али
која вајда од њега, кад оно што се у зе-
мљи годишње добива, не дотиче ни за
домаће потребе, а камо ли да се од тога
и изван земље штогод изважа, да се

— Са оцем? Ех!.. због женидбе!
Оженио сам се без његове дозволе...
Лумповао сам овад, да ти право кажем...
Писао сам му да сам ступио у техничку
школу, а нијесам о томе ни помињао.
Водио сам најжаснији живот: свако сам
ти вече бивао у каквом бурдељу, пијем,
правим скандале... често сам са полицијом
имао посла: И сам се чудим зашто сам
пио? Тако! ко велим, зашто да не пијем?
Сам сам себи господар, уживај! У то доба
се угодном са једном швајцом... Игемо
једном ја и она по фонтанској улици
врћући се из Маринце. Гледамо стоје
ушрепугне саонице, а коњица нема.
„Ајде да се провозамо рече Горинина, ја
волим сама да терам“ — Добро волим ја.
Сједосмо на саонице, провозамо смо се на
натраг. То је био мали несташдук, али
нас одведоше у полицију, саставише оптуж-
бу. Разумије се питали су нас за знање,
име, презиме. Ја велим: „наследни грађанин
Павле Белесов“, а она ти ни пет, ни шест
па бубну: „а ја сам му жена.“ Тако се и
у протоколу потписала: „жена наследног
грађанина Аграсена Белесова.“ Други јој
дан неко наговори да за то, то јест за
присвајање туђег звања она може да буде
одговорна пред судом. Пренаде се моја
ћенојка, удари у плач: „послаће ме у
Сибир на робљу.“ Ја се свагојак мучим
да је умирим, велим јој да то није тако
страшно, — не вјерује. „Немој плакати,
рекох јој најзад, — то се лако да попра-
вити: вјенчаћемо се, на ћеп ми и бити
жена.“ И тако ти се ми вјенчасмо...

Белесов се најке к Сави и пријатељи
претом, као да се обраћа онемо развратном
младућу о коме причаше, рече:

— Ту сам тек ја разумно шта је
живот... Живот је борба за опстанак! То
је живот!... Дошао сам у најгоре етање:

свијету доброта црногорског вина покаже.
Врло је мала била до сад годишња
производња вина у Црној Гори, по томе
није узрок оскудица земље, која би за
виноград подесна била, већ томе је више
крива небрига тежак а највише опет и
то, што виноград одиоцине да даје неку
корист својој власнику тек треће или
четврте године, а сиром виноградар не
може да чека толико времена на добит од
уложеног капитала. У Црној Гори има још
сада доста пустопољина, гдје би сваки
пољски ујељ, а особито виноград врло
лијепо напредовати могао, но на жалост
све то лежи пусто, необрађено, свакоме
је Црногорцу мука, да он буде први, који
је уложио, да ту неурђаву и по вишњењу
домаћих неродну земљу пробрја и за вино-
град приређује. Примјера је у земљи мало
за којима би се домаћи тежаци повести
могли, јер мало је Црној Гори таквих
капиталиста, који би хтели и на опште
штогод жртвовати, свако наговарање и
увјеравање сељака о сигурној користи
уложеног рада, морало је код таквог наро-
дног нерасположења за рад остати без-
свијешно, што се је дакле могло чини-
ти, већ наредбеним путем изградити оно,
за што је у народу добре воље не доста
јало.

Мјесеца новембра била је управо година
добра, како је сам Квиз и Господар Црне
Горе сваком црногорском војнику наредно
да сваки од њих има засадити на оном
мјесту гдје му се одредило буде, најмање
по 200 лоза, које постају својим онога,
што их је засадио. Ако је коме мило, да
посади и више од 200, обећано му је за
то и више земље, сувише ко намири-
иште године 2000 лоза, ослобођава се за
десет година од плаћања пореза на телозе.

Корисне посљедице такве значајне
наредбе нијесу могле изостати. Народ је
на глас свог Господара похрлио, да нај-
виши наредби што брже задовољи и не
гледајући на своју корист, што ће му данас
сјутра тај рад донијети. Засадило се је тим
поводом прошле године доста празних
мјеста лозом, а буде ли се и даље тако
напредовало, за мало ће се Црна Гора сва
засадити оном зеленилом, којим се кити
свака у земљорадњи напреднија земља. С
почетком се је мислило, да се нови вино-
гради засијају американом лозом, на
које би се доцније домаћа лоза накалимити
имала, а тим се је хтјело очувати вино-
граде за будућа времена, ако би им кадгод
филоксера запријетила. Како је међу тим
у земљи, у којој још нема филоксере, раз-
множавање америчке лозе обзиром на
домаће виноградје дозвољено једино сјеме-
ном, а не и пружем, одлучила је црногор-
ска влада, да се поручи за потребиту
количину сјемења од те лозе, која ће се у
државном расаднику посијати и ту све
дотле неговати, док лозе из сјемења то-
лико не присију, да се од њих могу
резати брдуни и међу народ бесплатно
дијелити. До тог доба имају се за нове
садове узимати само боље и одабраније
врсте домаћих лоза.

Да ти нови виноград а и они стари
досадашњи не страдају од и л а м а (перо-
поспоре), која се је прије три године овђе
појавила, набавила је црногорска влада из
државних ерестава 50 штрцаља и до-
вољну количину модрих галице, од које се
сваком виноградару на његово захтијевање

отац се одреко од мене, понаца немам,
немам су чим да живим... А чим нешта
пара, нешта рогова и пријатеља. Имао
сам једног присног пријатеља. Колико је
тај од мене понаца узимљивао да никад
не врати! Обраћам се њему: „помози,
велим, пријатељу!“ А он се само јекни:
„ето ти сад, ама си нашао богатина!“
Није ми дао ни по паре, а истог је дана
купио баш предамног златан цвикер!
Хајде да је слијеп, слијепоме треба цвикер!
Ма какав, али он, подлац, види боље од
мене: престо му је пало на ум да окити
своју бушњу. А послје није хтио ни да
ме прима: кад год дођем — нема га код
куће. Други опет живио је толико времена
тако рећи на мој рачун, док је био без
мјеста: код мене је јео и пио, ноћи по
читаве недеље у мојој соби, јер није имао
квартира. Водио сам га кад год сам ходио,
колико ми је пута свједочио пред судом!
Али баш кад се он уредио, нашао добро
мјесто, добио новаца, наднем ја у најкешћу
нужду. Дођем код њега, а он, рђа, неће
чашу чаја да ми понуди! А што ми је
најјадније: кад год дођем код њега, а он
ми одма нуди: „цигарницу!“ Баво му душу
повио! Дође човјек гладан, а он: „цига-
рицу!“ Који пут ме и сам зове код себе:
„Сврати да попијемо по једну“. Ципија!
Али је он опет био добар човјек, а други,
скотови, узеше такав тон наспрам мене
да не ођаху руку да ми пруже! Дигли нос
на неће ни да ме погледају, ни да чују
за мене, ко да сам погав, да их ђаво
поси, подлаце!.. Мануо сам се свију... Али
шта да се ради? Дошли смо до највеће
нужде! Наста глупо потко доба. Нигдје
да нађемо рад... Сјеменили смо се у један
будак... И вакив будак! Знаш ли, Саво,
да је то витило од стеница! Радници
што су ту вођили, дођу уморни па засну,

оволико даје, колико му је доста, да свој
виноград привлико покрони.

Види се дакле да Црна Гора не жали
труда ни трошка, само да домаће вино-
градство на онај степен подигне, на којем
би по свом природном положају требало
да буде. Да тај трошак и за будућност
не буде изгубљен, главна је сада брига
државна, да се у земљи размножи што
више америчких лоза, које би служиле
доцније као подлоге за каламбуре домаћих
лоза, а тим би се виноградни очували од
филоксере, ако би случајно својом заразом
запријетила једном и Црној Гори.

Но које ће врсте америчких лоза
ваљати за црногорско земљиште и под
небе?

То питање од велике је важности не
само за Црну Гору, већ у опште за сваког,
који се мисли америчком лозом бранити од
филоксере и то је уједно и најтежи зада-
так који ваља сваки виноградар да ријешни,
прије него хоће да своје винограде заса-
ђује поменутом лозом.

Искусство потоњих година научило нас
је, да су америчке лозе велики избирач у
земљи, да неће у свакој земљи подједнако
да прте, што код наших лоза није, за које
већ одавно знамо, да скоро у свакој земљи
добро напредују. Када се прије петнајест
година почела садити америчка лоза, првих
година виноградар су само толико разви-
рали, ка о и колико се која врста те лозе
може да одупре филоксери; када се је
говорило, колико вриједи она или она врста
америчке лозе, ваљда се мислило, колико
њене жиле могу да се бране од напандаја
филоксериног и по томе су казали колико
вриједи која врста.

Но није дуго трајало, људи опазисше,
како то није исто на што се има пазити;
са страхом увиђаше, како се је често
догађало, да је многи америчком лозом
наново засађени виноград неколико година
врло лијепо напредовао, послјеје тога
полагано заостајао и на посљетку сасвим
угинуо.

Такви са штетом скопчаних примјера
тим је више бинало, што се је више са-
дила америчка лоза. Али сви ти жалосни
примјери за нас су богато искуство, јер
они нас уче, да није свака врста америчке
лозе за сваку земљу, да не може свака да
ододе у свакој земљи и да не може свака
да прти у свакој земљи.

Та околност руководила је такођер
и црногорску владу прије него што се је
поручило потребно сјеме од америчке лозе.
Из сваког предјела у држави, гдје лоза
добра успијевати може, екушњено је по
мало земље, која се је односно своје са-
држине на биљној храни хемијски тачно
испитала, а механички јој састав без
икакве сипаве онако од прилике одређен
био. Те земље узимате су ваљда са оним
мјеста, које се је својим саставом врло
мало или нимало разликовало од остале
земље у оном предјелу, а са једног
истог мјеста, са које се земља узимала,
напуњане су ваљда по двије вреице, и то
једна са земљом ископаном из дубине од
20 центиметара, а друга са земљом, из
дубине од 70 центиметара. Тиме се је
хтјело сазнати каква је земља не само у
својим горњим слојевима, већ такођер и у
доњим, што је за све биљке дугог кори-
јења а особито за лозу, од одлучне важ-
ности. (Свршиће се.)

неће повјеровати. Нашли сте будале, ми-
слите, тако ће све одма за готово да
приме.

— Ја вас не чујем... ја вас сасвим и
не видим, рече Белесов, одбијајући руком
и само помисао о постојању чиновника:
ја видим на вашој столици празно мјесто
и ништа више!

Али се по његом узнемиреном лицу
виђаше да он чиновника и види, и чује,
и прима к срцу његове ријечи.

Он је неколико минута ћутао док се
не пријатан сујејед спремао да иде и плаћао
свој рачун. А кад је исти већ отишао
бацив уснут јеш некаку увредљиву примј-
дбу, младих се удари пјеницом у прса и
рече:

— Само моја душа зна, срце ми зна
како ме вријеђају!... Али нека! Нека је
жив Павле Белесов, нек је жив Градов —
Леонски! А њи, подлаце нека ђаво носи!
Још да је престо кад те не разумије и
исмијања прост човјек, али човјек образован,
т. ј. тобож — образован, са грбом на
кани!... Послушајте, Саво, можда и ви
мислите да ја лажем?

— Ни најмање.

Белесов ми пружи руку.

— Саво, велим ти: ти, као другу, и
тражим то исто од тебе. Ја те зовем Саво,
а ти мене зови просто: Пајо.

— Пристајем, Пајо!

— Ти ми вјерујеш јер имаш благо-
родно срце. А зар је на свијету много
људи са таквим срцем? Дође ми који пут
да би бјегао од свију, да их ђаво носи,
подлаце! А куд да се денем!.. Еј носећни
мој животе! Сасвим сам се проио...
Нигђе не могу да нађем мјеста...

— Почекај, Пајо, немој крети! Све
ће се уредити!... Реци ми, зашто си ти,
иако чух, у свађи са оцем?

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ.

Четињеве, 7 фебруара.

(Са Двора.) Поводом смрти Њезиног Височанства Књагиње Даринке Данилове стигле су Његовом Височанству Књази Николи изјаве саучешћа у жалости од више Дворова

(Корота.) Изашла је наредба на све војничке и грађанске власти у држави, да се поводом смрти Њезиног Височанства Књагиње Даринке Данилове носи велика корота за шест недеља, а мања корота до 21-ог априла.

(Спровод.) Блаженопочивше Књагиње Даринке стигнуће из Котора у недељу или понедељник. Његово Височанство Књази Никола дочекаће тужни спровод на Његушима код старог Двора. — На граници дочекаће мртво тијело Њезиног Височанства Књагиње Даринке побатаљон његушко-петитски са свештенством његушкијем. — Иа унутрашњости се очекују главари из свијех племена.

(Депутација.) што је кренула у понедељник пут Млетака, да прихвати мртво тијело Њезиног Височанства Књагиње Даринке, стигла је синоћ (у четвртак) у Млетке парочитијем лојдовнијем паробродом из Тријешћа. Одвеле је кренула на коњима, па је преко Буковице до Креча пјешке одила, а пред њом су војници пут пртили кроз снјеж, који је био освануо на Сретеније, највише ове године.

(Вријеме.) Од сриједи је снана југовина и киша готово сасвијем снјеж уништала.

Т Р Г О В И Н А.

Никшић, 28 јануара 1892. — Ево вам цијене са ономадашњег пазара:

Волови сума 150 зила од 55 ф. до 60 ф. — Масло 1 и по кило по 1 ф. и 20 новч. — Скоруп 1 и по кило по 68 новч. — Сир добри 1 и по кило по 1 ф. — Сир прости 1 и по кило по 34 новч. — Месо суво 1 и по кило по 60 новч. — Урметин 1 и по кило по 13 новч. — Брашно 1 и по кило по 14 новч. — Пшеница 1 и по кило по 16 $\frac{1}{2}$ н. — Кртола 1 и по кило по 3 $\frac{1}{2}$ н. — Дуван у листу 1 и по кило по 1 ф. и 30 новч. — Дуван дограм 1 и по кило по 1 ф. —

Р А З Л И Ч И Т О.

(† Александрос Рисос Рангабе Рангис.) У Атини је умро 17. о. м. најзнаменитији новогрчки пјесник, учењак дипломат Рангабе. Родом се 3. јануара 1810. у Цариграду од фанариотске фамилије, те је 1818. дошао са својим оцем, који бијаше висок чиновник код тадашњег влашког господара у Букурешту. Учио је од 1821. у Одеси и у ратној школи у Монакову, те је 1831. ступио у грчку државну службу. До 1841. служио је у министарству просвјете и суједовао код устројства многих школа. 1839. основао је грчко арколско друштво, кому је до 1852. био тајни ком. Од 1845. до 1856. био је професором арколологије у свеучилишту атинском, а од 1856. до 1859. министром вањских посала у кабинету Буларисову. Иза тога живио је у књижевном раду, кад га на једном 1867. послаше као посланика у Вашингтон, 1867. у Париз, 1874. у Берлин, гдје је остао све до прије двије године, а тад га је замијенио његов син Клеон. Год. 1878. заступало је такођер усјешно Грчку у берлинском конгресу. Као пјесник истакао се Рангабе у свим врстама пјесништва, те имаме од њега њежних лирских, кратких епских и драмских радња, и већи број новела. Европском опшности боље су познате аристофанска весела игра „Кутралисони сватови“, трагедија „Дукас“, новеле „Кнез морјејски“ и „Делла“. Он сам превео је класично у новогрчки језик више Шекспирови драма, Гетова „Фауста“ и „Ифигенију“ Шилеровог „Телла“ и Лесинговог „Натана“. Као класично изобразачи човек неумрле се је заслуге стекао по знатност својим арколским радњама, својом францески писаном по вјешћу модерне Грчке и својом повјешћу грчке литературе. Рангабе био је члан многих академија и опће најмарквантнија личнос модерне Грчке.

(Најстарија руска књига са ћирилицом.) По досадашњем знању држи се, да је најстарија руска књига, ћирилицом штампана, Октаих. самогласник, који је 1491. г. у Кракову за великог краља полског Казимира угледала свијет. Штампана

је њемац Свјатополк (Швајтполт) Фијол. Врло је карактеристично, да је поменути књига штампана 1491. у Кракову, баш у Пољској, што је доказом, како је руски језик још у оно доба јако распрострањен, али је ствар ова и с друге стране значајна, јер је штампан помоћу књиге као јеретик по заповести католичког бискупа краковског био ухањен и тек онда на слободу пуштен, пошто се одрекао јереси, т. ј. да неће више штампати књиге ћирилицом писменима, изјавивши уједно, да он исповиједа само римску вјеру; и да је ту словенску књигу штампано једино из лакомислености а ни из каквог убеђења. Од те књиге налазе се само још 3 егземплара у Русији и 1 у Њемачкој. Галички руси спремају се, да свечаним начином прославе 400-годишњицу прве своје књиге са ћирилицом. „Весник.“

(Зашто се људи опијају?) Скоро је гроф Лав Толстој публиковао једну нову брошуру о дувану и ракији, коју сад претреса готово цијела иностранна штампа. Ми из ње видимо најзанимљивија мјеста, а читаоци сами нека их коментаришу.

„У чему се, питам ја, управо и са стоји уживање у пићу пива, вина, ракије, хашиша и опијума или у убривавању морфијума, који се с годину све више и више шири?“

„Како су људи дошли до тога да употребљавају та средства за раздражење и умртвљење живица, и шта је то и због чега се уживање тих средстава непрестано шири, не само међу културним народима већ и међу дивљацима? Шта управо гони људе да се опијају?“

„Да упитамо првог човјека кога на улици сретнемо: какав му је био повод да почне пити, вино, и зашто га и даље пије? Он ће нам без сумње одговорити: „Ах, на пријатно ми је... пију га сви... то је, молим вас, тако невино расположење, од кога нико не бјежи.“

„И већина, који кроз овај живот лете као мува без главе и који никад не застану и не запитају се шта значе те појаве у животу, та већина придодаће још: „Та зар ви не знате да је вино здраво и да снажи човјека?“ Међу тим то је тврђење изгубило сваки основ још од онога тренутка кад се први пут чуло, јер здраве основе није нико могао ни имати. Тако ће вам се, од прилике, исто десити и са пушачем кад га запитате: зашто је почео пушити и зашто и даље пуши. И он ће сдвинути раменима и одговориће вам: „Па зато што ми прија... добро је... ето и други пуше.“

Тако исто одговориће вам и људи који употребљавају хашиш, опијум, и морфијум. Ваше питање увијек покрива стереотипни одговор: задовољство, навика из дугог времена, зато што то чини и остали свијет и т. д.

„Али то није тако. Такви одговори могу важити само за изјесне наивне игре и забаве као што су пјевање, звиждање, пуцање претима, свирање на цитри, — све саме радње при којима човјек никако не рескира да проћерда природне душевне способности, или да уништи снагу организма.“

„Онако невини одговори не важе и због тога, што се за произвођење дувана опијума и вина употребљају гдни простори родног земљишта, која су покривена дуваном или лозом, мјесто цукорозом, пшеницом и т. д. Осим тога сви знате, да милијуну људи проводе свој живот производећи дуван, вино, опијум и морфијум. Ово нарочито пада у очи у Ингеској, која је најнасељенија земља на свијету, гдје се једна осмина становника из године у годину бави производњом поменутих средстава.“

Да и не говоримо о томе како су ова средства прави отрови, да су према томе штетни по здравље и да су последице њихове употребе читав низ болести које десеткују свијет, већ да се позабавимо другим узроцима, који у уживању тих отрова играју важну улогу. Читајући о томе и посматрајући друге и самог себе у пићу и пушењу, ја сам дошао до ових резултата:

Сваки човјек, који има вишег сазнања о својој бићу, може сам у себи да осјети често двије силе: једна је ниска, чудна, друга је узвишена, душевне природе. Наша ниска, чудна природа гони нас да једемо, пијемо, спавамо, да дишемо и да се крећемо, као год пара што гони на покрет какву михину. Она друга виша сила у нама не нагони нас ни на једну од тих радња. Она је позвана да посматра и осјећује наш рад. Ова друга сила може се лијепо упоредити са магнетском иглом која једним крајем показује сјевер а другим југ. Под ту иглу требало би само метнути другу непомичну која би се испод магнетске игле виђела одмах чим би се учинио мали покрет и магнетска игла скренула са свога правца. То је исто и са нашом савјешћу. Овде игла једним крајем показује зло, а другим добро. Та је игла наша савјест. И она је све дотле скривена и непомична док се год наше

мисли и радње подударају са моралним правцем наше савјести. Али чим мало ударе у страну ова се показује да то констатује.

Цијо човјечији живот састоји се из „јали — јаи“. Да савјест не би показивала разлике, има само једно средство: морално просвећење. За оне, који би хтјели да измакну суду савјести, има једно једино средство да скрену на страну пажњу и напомене савјести, а то је, да каквим средством помраче савјест и да помуте орган посматрања. Већина људи довољне су за то обичне игре и забаве. Али оним људима, који су јаки осјећањем, и који виде да не могу свој живот, због разних прилика, да поднесе онако како би им савјест хтјела, те обичне забаве нијесу довољне, оне не могу да заглупе савјест и за то траже и употребљавају средства која је муте и затупљују.

Тријезном човјеку, чија савјест није рујини сана алкохолом, савјест забрањује да посјеђана неморална друштва, да краде и да убија. Пијаном она не забрањује ништа. Људи, који муче своју савјест, опијају се. Из „Видела“.

ТЕЛЕГРАМИ БЕЧКОГ „КОР. БИРА“.

БИОГРАД, 1 фебруара. — Катих пресједник скупштине дао је оставку и изашао је са свијем радикалским дисидентима из радикалског клуба. Престоји реконструкција кабинета; Баја би имао постати министром иностранијех дјела; а Гаупановић опет уљести у кабинет.

БЕРНА, 1 фебруара. — Преговори о трговинском уговору са Италијом прекинути. Од јутра је усвојена генерална тарифа.

БИОГРАД, 2 фебруара. — У оној расправи примљен је буџет. Клуб радикалски одлучио је да прими оставку Катихеву, и искључио је из клуба заступника Јоксима Павловића због престаја дисциплинарног правилника.

БИОГРАД, 3 фебруара. — Вајтц дописник „Фос. Газете“ прогнат је због алармирајућих вијести ротиву Србије и због тајнијех свеза са Софијом противу Србије.

ПЕТРОГРАД, 3 фебруара. — Генерал књаз Кантакузен наименован је за војничког аташеа у Атини.

БУКАРЕСТ, 4 фебруара. — Од 70 заступничкијех избора 50 припада конзервативној странци, 12 апозија 8 ужијех избора.

БЕЧ, 4 фебруара. — „Фремден-блат“ доноси из Биограда, да ће се бивши краљ Милац, пошто је изашао из војске српске, одрећи титуле власника аустро-угарске регименте.

АТИНА, 4 фебруара. — Озбиљни немири били су синоћ у Ширеју поводом богослужена у протестанској цркви, противу које је народ озлојеђен. Цркву су камењем бомбардирали. Протестанти су побјегли, неки били су малтретирани. Поручена је библиотека и црквени намјештај. Полиција, која је интервенирала, била је напанута. Наређена је истрага.

БИОГРАД, 5 фебруара. Скупштина је усвојила цио буџет. Чаћевић је предложио, да се консулат пренесе из Плеваља у Призрен или Сјеницу из политичких и економских обзира, и ради лакшег саобраћаја са Црном Гором. Министар је иностранијех дјела за Плеваље. Због оставке Катихеве влада велика узрујаност. Влада се заузимље да Катих заште допуст, да се избјегне расправа о томе.

МЛЕТЦИ, 5 фебруара. — У петак ће бити спровод Књагиње Даринке у грчку цркву. Исти дан кренуће мртво тијело пут Црне Горе.

БИОГРАД, 6 фебруара. — Изјавила Миланова којом се одриче свијех права члана краљевске куће биће поднешена у скупштини.

АТИНА, 6 фебруара. — Ниједан представник протестанскијех држава није чинио корака због нерета у Приреју. Правослђе истражује кривце.

БУКАРЕСТ, 7 фебруара. — Избори за сенат у првом изборништву дали су 42 конзервативна, 9 опозиционална и 9 ужијех избора.

ПАЗИЗ, 7 фебруара. Хубард је

у камари предложио спрешност у корист законског предлог о удружењу да се могу одбијати нападаји епископата. Фрејсинет је изјавио, да влада не намјерава ништо прогонити цркву, нити донијети пројект о одиљењу цркве од државе. Пошто је Фрејсинет поставио кабинетско питање, већина је одбила предлог Хубардов.

Наш мили и нигда непрежаљени јединиц

Б Л А Ж О,

навршивши тек 10 мјесеци свог невиног земног живота, а остављајући родитеље у највећој тузи, преселио се у вјечност 31 јануара о. г. пошље кратког боловања.

Не можемо пропустити а да и овим путем не изразимо нашу срдачну благодарност свима пријатељима на искреном саучешћу у тузи за там нашим анђелком. Посебиде нека је велика хвала г. г. дру Б. Кустудићу и дру М. Радловићу, који се неуморно трудише да нам га од смрти снају.

Подгорица, 31 јануара 1892.

Ожалошћени:

Отац: Ђорђе М. Гвозденовић, мати: Чупа са осталом родбином.

О Г Л А С И.

ДОБРА ЗАСЛУГА!

Ко црногорске житане поштанске билега скупља плаћаи му ја за сваку 100 З фор. а и више ако су измијешане. Купујем их одмах за готове новце, — ако их и највишој количини има. Сигурност је моја фирма, која је добро позната и која постоји од 1867 године.

Budapest Felix Weis.
Révay-utca 2. Briefmarken Handlung.
1—10)

ВЕЛИКА РАСПРОДАЈА!

Њу Јорк и Лондон нијесу европски континентал поштеђели, те је једна велика фабрика сребрних радња принуђена, да цијело своје стовариште за једну врло малу надничарску наплату тако рећи дарује.

Ја сам опномоћен да овај налог извршим.

ДАРИВАМ

свакоме, био богат или сиромаш, слједедоће ствари, за цијену од само 18 франака и то:

- 6 комада најфинијих трпезних ножева од правог инглеског челика,
- 6 комада патентираних американских сребрних виљушката из једног комада,
- 6 комада патентираних сребрних ошница,
- 12 комада патентираних сребрних ошница кафених,
- 1 комад патентираних сребрних ошнице за супу,
- 1 комад патентираних сребрних ошнице за млијеку,
- 6 комада инглеских таца,
- 2 комада чирака (свијетљака),
- 1 комад цједила за чај,
- 1 комад цукарни посипач.

42 комада.

Сви горе наведени 42 комада врије дили су прије преко 40 еиорина, а сад се добијају за најниже прорачунату цијену од 18 франака. Американско патентирано сребро сироз и сироз је бијели метал, који сребрну боју задржава кроз читавих 25 година, за које гарантирамо.

Најбоље освједочава, да при овоме еспапу не постоји никакво варање, јер се оввијем јавно обезујем, да ћу свакоме ствари поручене, коме се не би допададе, опет на траг и рити и припадајућу му новчану суму повратити.

Поред овога, нека нико не пропусти садашњу прилику, да ову дивотну гарнитуру набави.

Поруџбину шаљем само за готов новац

Особито препоручујем чистећи прашак за ово посуђе, којег се једна кутија, са напуктом, добија за 23 новчића.

P. PERLBERG'S AGENTUR

der verein. amerik. Patent-Silberwaaren-Fabrik.
Wien. II. Rembrandtstrasse 33.

ИВОД ИЗ ДОБИВЕНИХ ПИСАМА:

Са Вашом пошљиком од 42 комада за 18 франака потпуно смо задовољни и молимо за другу поруџбину.

ERNST RITTER v. FUMÉE, из Трста

(2—6) GRAF FIDEL KÖNIGSEGG, из Маурисе.